

Capitolul I. Epoca luminilor	5	Capitolul X. Regimuri politice	
1. Principiile iluministe	6	în perioada interbelică	77
2. Pragmatismul principiilor iluministe	8	1. Regimuri politice democratice. 1920-1940	78
3. Absolutismul luminat.	10	2. Regimuri dictatoriale și totalitare	80
Studiu de caz	12	Studiu comparativ	84
Capitolul II. Organizarea statelor moderne	13	Capitolul XI. Lumea în perioada interbelică	85
1. Revoluția glorioasă	14	1. Unirea Basarabiei, Bucovinei	
2. Revoluția americană	16	și Transilvaniei cu România	86
3. Revoluția Franceză	18	2. Repere ale evoluției economiei mondiale	88
4. Franța Napoleoniană	20	3. Societatea în perioada interbelică	90
Temă de cercetare	22	4. Dezbaterea de idei și cultura	
Capitolul III. Țările Române		în România interbelică	92
și problema orientală	23	Studiu comparativ	94
1. Țările Române în epoca fanariotă	24	Capitolul XII. Marile conflicte	
2. Războaiele ruso-austro-turce	26	ale secolului al XX-lea (II)	95
3. Revoluția din la 1821.Regulamentele Organice ..	28	1. Al Doilea Război Mondial. 1939-1945	96
Studiu de caz	30	2. România în Al Doilea Război Mondial	98
Capitolul IV. Revoluția industrială	31	3. Holocaustul	100
1. Noua epocă industrială	32	Studiu de caz	102
2. Un secol al științelor și tehnicii	34	Capitolul XIII. Regimuri politice postbelice	103
3. Transformări economice și sociale	36	1. Europa după Al Doilea Război Mondial	104
Investigații	38	2. Regimurile democratice	106
Capitolul V. Anul 1848 în Europa	39	3. Regimurile totalitare și dictatoriale	108
1. Mișcările revoluționare din Europa, 1848-1849 ...	40	Aplicație practică	110
2. Anul 1848 în spațiul românesc	42	Capitolul XIV. Lumea postbelică	111
Istorie locală	44	1. Reconstrucția europeană	112
Capitolul VI. State naționale și multinaționale		2. Societatea europeană după cel de	
în a doua jumătate a sec. al XIX-lea	45	Al Doilea Război Mondial	116
1. România modernă	46	Investigație	120
2. Unificarea Germaniei	48	Capitolul XV.	
3. Austro-Ungaria	50	Relații internaționale postbelice	121
Analiză comparativă	52	1. O lume bipolară	122
Capitolul VII. Relațiile internaționale		2. Prăbușirea comunismului în Europa	126
în secolul al XIX-lea	53	Studiu de caz	130
1. Relațiile internaționale după		Capitolul XVI.	
Congresul de la Viena	54	Societatea la începutul mileniului al III-lea	131
2. O nouă reorganizare a Europei	56	1. Globalizarea impactul asupra vieții cotidiene ...	132
Analiză comparativă	58	2. Relații comunitare și politice.Terrorismul	134
Capitolul VIII. Lumea la cumpăna		Anchetă socială	136
secolelor al XIX-lea – al XX-lea	59	Capitolul XVII. Religia în viața contemporană ..	137
1. Diversitatea europeană	60	1. Creștinismul tradiție și modernitate	138
2. Civilizațiile asiatice și africane	62	2. Islamul și înnoirea. Buddismul. Alte religii	142
3. Statele Unite ale Americii	66	Dizertație	144
Studiu de caz	68	Capitolul XVIII.	
Capitolul IX. Marile conflicte		România și integrarea euroatlantică	145
ale secolului al XX-lea (I)	69	1. România, asociere și integrare în	
1. Primul Război Mondial (1914-1918) –		Uniunea Europeană	146
un nou tip de război	70	2. Integrarea României în structurile NATO	148
2. Participarea României la		Analiză contextuală	150
Primul Război Mondial	72	Evaluare – Autoevaluare: cap. I - IX	151
3. Relații internaționale în perioada interbelică	74	Evaluare – Autoevaluare: cap. X -XVIII	152
Eseu	76		

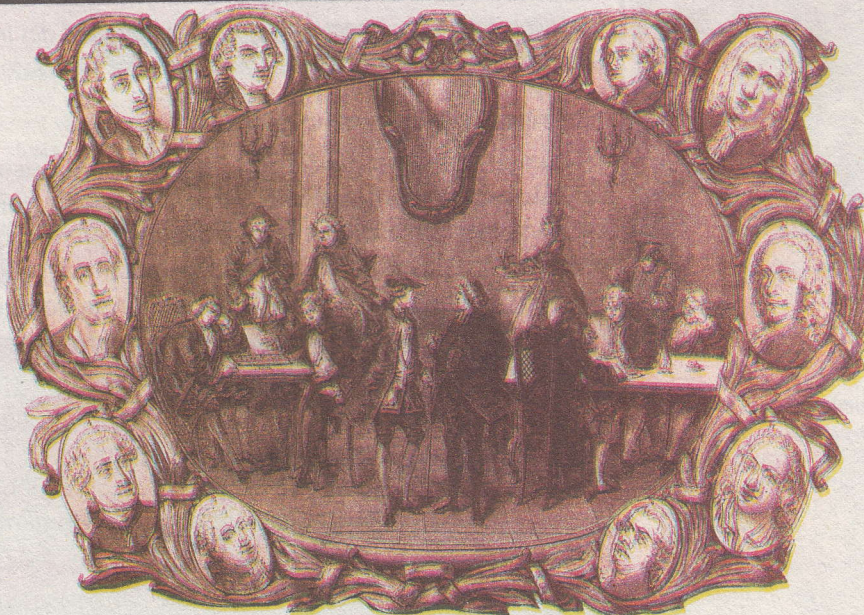
Epoca luminilor

Valorile iluministe
Mediile de difuzare a
Iluminismului

Mișcarea filosofică: noile
idei despre administrare și
lege; Enciclopedia Franceză

Noile concepții economice:
Fiziocratismul. Absolutismul
luminat între teorie și
practică politică

Reflexe iluministe în spațiul
românesc: Școala Ardeleană

La Cafeneaua Procope se întâlnesc cele mai distinse figuri din Paris pentru jocuri, conversație, o cafea ... Unii dintre iluștrii clienți ai săi pot fi observați în montura „oglinzii” (de la stânga la dreapta): 1. Buffon, 2. Gilbert, 3. Diderot, 4. D'Alembert, 5. Marmontel, 6. Le Kain, 7. J.-J. Rousseau, 8. Voltaire, 9. Piron, 10. D'Holbach.

Secolul al XVIII-lea a fost o epocă de strălucire în multe privințe, care a lăsat o moștenire culturală statornică. Artele și arhitectura au marcat tranziția de la stilul baroc și rococo la neoclasicism, iar literatura a dezvoltat noi genuri. Această cultură a fost esențializată în creația lui Mozart, o permanență de prim rang a muzicii europene. Secolul al XVIII-lea cunoaște progresul tehnicii și începuturile revoluției industriale. Desigur, și această epocă a avut părți întunecate: corupție, imoralitate, sărăcie și violență.

Probleme-cheie

⇒ Noi principii și valori în
societate

Competențe

- ✓ Exprimarea de opinii în limbaj istoric față de o operă de artă; formularea argumentelor istorice
- ✓ Alcătuirea unui plan de investigații, proiect individual sau de grup
- ✓ Recunoașterea continuității, schimbării și a cauzalității în evoluția socială; recunoașterea și acceptarea interculturalității
- ✓ Examinarea consecințelor acțiunilor umane, directe și indirecte
- ✓ Aprecierea valorilor trecutului prin raportarea la realitate; formarea de reprezentări culturale despre spații și epoci istorice diferite
- ✓ Încadrarea și plasarea evenimentelor și proceselor istorice în context cronologic și istoric românesc, european sau universal
- ◆ Identificarea într-un context istoric a unor posibile teme de cercetare
- ◆ Utilizarea surselor de istorie orală
- ◆ Înțelegerea prezentului prin identificarea unor aspecte din trecut
- ◆ Realizarea de analize comparative și sinteze referitoare la spații și perioade istorice; investigații asupra unui subiect de istorie orală.

1 *Colporteurul, de Engelbrecht, cca. 1735.*

2 Iluminismul și Umanitatea

„Nu mă pasionează atât de mult țara mea (Germania) sau vreo altă națiune în mod deosebit, ci mă gândesc la trebuințele genului uman în întregimea lui.”

(din scrisoarea lui Wilhelm Leibniz adresată țarului Petru I cel Mare, 1709)

3 Iluminismul în Transilvania

„Până când ne vor veni în ajutor și alte împrejurări, trebuie să începem cu mijlocul cel mai de frunte cu care putem face fericirea nației și anume cu **cultivarea limbii** noastre și, prin ea, cu **lățirea tot mai mare a culturii**, câștigându-ne, astfel, vază și merite.”

(Manifestul Societății pentru cultivarea limbii române din Transilvania, 1808)

Date-cheie

1700 – 1750: Iluminismul timpuriu

1750 – 1800: apogeul Iluminismului

1800 – 1830: reflexe iluministe târzii la periferia Europei

1717: apare Marea Lojă Masonică a Angliei

1721: prima Lojă masonică în Franța

1734: este atestată o Lojă masonică la Galați

Iluminismul este etapa din istoria Europei occidentale, îndeosebi secolul al XVIII-lea, în care sunt formulate noi și importante concepte filozofice și științifice, întemeiate pe rațiune și cercetare. În concepția filozofului Immanuel Kant, Iluminismul a demonstrat că omul a atins maturizarea și l-a provocat, totodată, să-și folosească mai mult rațiunea. Răspândirea luminii în planul ideilor a fost privită ca o armă eficientă împotriva prejudecăților, tradițiilor iraționale, obscurantismului și oprimării din trecut. Încrederea în progres a fost exprimată prin câteva cuvinte cheie: **fericire, libertate, umanitate și virtute.**

Impactul iluminismului

Lumea, condusă după legile naturii, apărea asemenea unui mecanism uriaș, în care Dumnezeu era Marele Arhitect al Universului. Neîncrederea în dogmatismul religios s-a combinat cu respingerea fanatismului, ambele conducând la poziții anticlericale, pentru că biserica era privită ca parte integrantă a Vechiului Regim. Reacția anticlericală nu a împiedicat manifestarea unor noi forme de religiozitate: **pietismul și deismul.** Apariția **francmasoneriei** a adâncit criza de conștiință și a contribuit la restrângerea influenței Bisericii în societate.

În prim-planul mișcării intelectuale s-a aflat încrederea în puterea rațiunii și a libertății de conștiință. Educația și învățământul au căpătat o importanță deosebită, fapt dovedit prin apariția unor numeroase saloane de lectură, societăți științifice și academii, odată cu noi principii pedagogice și sisteme de învățământ.

Un rol important în difuzarea informațiilor și opiniilor l-au avut cafenelele literare, cluburile, lojile masonice, societățile filozofice, presa cotidiană și cea literară. Eferescența ideilor a fost întreținută prin numeroase publicații (eseuri, pamfleți), dar mai ales prin *Enciclopedia Franceză*.

Impactul noilor idei a fost amplificat de existența unor probleme de fond nerezolvate în sfera economiei, socialului și politicului, în toată Europa și dincolo de ea. Revoluțiile americană (1776), franceză (1789) și poloneză (1791) au dovedit contemporanilor că se aflau în momentul unor confruntări inevitabile.

Mișcarea filozofică

Mișcarea filozofică iluministă a apărut ca un fenomen de contestare generală, care a vizat instituțiile politice și religioase, punând în discuție bazele societății existente. Dezvoltarea acestei mișcări este anunțată prin publicarea de către **Montesquieu** a celebrilor sale *Scrisori persane*, în 1721 – o satiră ascuțită la adresa moravurilor și instituțiilor franceze. În 1748, în lucrarea *Despre spiritul legilor*, Montesquieu a evidențiat **trei forme de conducere politică: despotică, monarhică și republicană.** În concepția autorului, cel mai reușit era modelul monarhiei britanice, în care puterea regelui era limitată de Parlament. Marele succes al acestei lucrări a dovedit că ideile lui Montesquieu corespundeau unor aspirații ale epocii.

Voltaire și-a publicat în 1734 *Scrisorile filozofice* în care a atacat tendințele politice arbitrare, exprimându-și admirația pentru instituțiile britanice. În lucrările *Eseu asupra moravurilor și spiritului națiunilor* (1756) și *Dicționar Filozofic* (1764), Voltaire s-a declarat adept al deismului și a combătut clerul catolic. Cu toate că idealul său a fost monarhia constituțională, capabilă să asigure libertățile și toleranța în stat, Voltaire a susținut despotismul luminat, pentru că nu avea încredere în acțiunea corpului social, a maselor.

Libertatea naturală

„Libertatea naturală a omului este de a nu recunoaște pe pământ nici o putere superioară lui, de a nu se supune vointei sau autorității legislative a nimănu. Libertatea omului în societate constă în a nu fi supus decât unei singure puteri, cea **legislativă**, stabilită în Stat de comun acord. De fiecare dată când un oarecare număr de oameni se unesc pentru a forma o **societate**, fiecare renunțând la interesul personal, la puterea de a face să fie aplicată legea naturală și cedând toate acestea **colectivității**, atunci și numai atunci se naște o **societate civilă** sau politică.”

(John Locke, *Eseu asupra adevăratei origini, întinderi și limite a puterii civile*, 1689)

► Explicați conceptele subliniate în doc. 4. Există diferențe între definițiile lor la 1689 și astăzi?

► Faceți diferența dintre libertatea naturală și cea civilă.

5 Francmasoneria

„Francmasoneria este centrul de adunare și mijlocul de a înnoda o prietenie sinceră între persoane care, altfel, ar fi rămas pentru totdeauna străine. Obligat de doctrină să se supună Legii morale, masonul nu va fi nici ateu stupid, nici libertin fără religie. Altădată trebuia să aparțină religiei din țara lui, dar astăzi, masonii trebuie să aparțină singurei religii asupra căreia toți oamenii sunt de acord, adică aceea de a fi oameni de bine și cinstiți, loiali, indiferent care sunt denumirile sau confesiunile prin care se disting.”

(din *Constituțiile lui Anderson*, 1723)

6 Cafeneaua în Parisul Secolului Luminilor

„Parisul număra șase sau șapte sute de cafenele. În unele din aceste cafenele se țineau ședințe academice, se emiteau păreri asupra autorilor și pieselor de teatru, se ierarhizau valoric, iar poeții care erau în pragul debutului făceau cel mai mare zgomot, așa încât cei care vânau o carieră, prin fluierături, deveneau satirizați, căci cea mai nemiloasă critică aparține întotdeauna unui autor disprețuit.”

(Sébastien Mercier, *Tableau de Paris*, 1781)

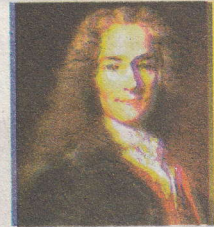
7 **Salonul Doamnei Geoffrin**, pictură de A.-C. Lemonnier, 1743-1824. A fost cel mai vestit dintre saloanele din sec. al XVIII-lea. Căsătorită cu un administrator bogat, Madame Geoffrin (a treia de la dreapta pe primul rând) și-a permis să țină regulat întâlniri între 1749-1777. Aici se întâlneau artiști, politicieni (Turgot), savanți și mai ales filozofi (Rousseau, d'Alembert, Diderot, Quesnay ș.a.). În planul al doilea se zărește bustul lui Voltaire. **Saloanele iluministe** reuneau artiști, savanți și scriitori care întrețineau corespondență cu împăratul Austriei Iosif II și cu țarina Ecaterina II. Celebru a fost și salonul marchizei Du Deffand, unde s-au regăsit Voltaire, Montesquieu, D'Alembert și David Hume.

Teme

1. Precizați mijloacele de informare și răspândire a cunoștințelor în secolul al XVIII-lea.
2. Care este legătura dintre Iluminism și ideea de umanitate (doc. 2, 4, 7)?
3. Realizați o paralelă între principiile religiei creștine și cele masonice (doc. 5).
4. Precizați rolul cafenelelor și saloanelor literare în răspândirea „luminilor” (doc. 6, 7).
5. **Dezbateri de grup:** Două grupe de elevi își vor prezenta „oferta editorială”. Cei din sec. al XVIII-lea (doc. 1) vor argumenta necesitatea iluminării poporului. Cei din sec. al XXI-lea vor argumenta noutățile ofertei lor, la aproape două secole distanță.
6. Argumentați istoric necesitatea pătrunderii iluminismului în spațiul central-european și românesc pornind de la expresiile subliniate în doc. 3 și 4.

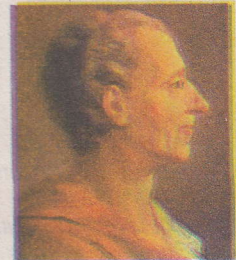
Personalități

François Marie Arouet,
Voltaire
(1694 – 1778)

A cultivat genurile tradiționale ale clasicismului (tragedia și epopeea), a folosit poemul și a scris numeroase feerii, pamflete, povestiri și romane satirico-filozofice. A realizat celebrul *Dicționar Filozofic* și a știut din experiență că „literele tipărite vorbesc ochilor altfel decât scrisul de mână”.

Charles de Secondat,
baron de Montesquieu
(1689-1755)

Scriitor francez, autorul „*Spiritului legilor*” – este la originea doctrinelor constituționale liberale, care au fixat principiul separării puterilor în stat (legislativă, executivă, judecătorească).

Dicționar

deism – formă a credinței religioase care acceptă ideea unui Creator al Universului, fără a-l identifica însă cu Ființa Supremă

(franc)masonerie – asociație care urmărește scopuri etice, morale și filantropice, promovează principii de fraternitate, toleranță și încredere; membrii ei se reunesc în grupuri de lucru numite Loji sau Ateliere

pietism – doctrină protestantă care promovează o viață foarte austeră
Vechiul Regim – denumire dată societății din secolele XVII-XVIII, până la Revoluția Franceză (1789).

Reflexe ale Iluminismului în spațiul românesc: Școala Ardeleană

Iluminismul nu a ocolit spațiul românesc, acesta integrându-se prin reprezentanții săi problematicii culturale europene. În același timp, „Luminile au trebuit să se adapteze necesităților naționale foarte diferite și unor situații istorice deloc asemănătoare” (Roland Mortier). În Țara Românească și Moldova, regimurile fanariote (1711/1716-1821) au accentuat suzeranitatea și dominația otomană, în timp ce Transilvania, Banatul și Bucovina au intrat, pe rând (1699 – 1718 – 1775), în stăpânirea Casei de Austria.

Iluminismul s-a afirmat în Transilvania mai întâi prin episcopul român greco-catolic (unit) Ioan Inochentie Micu-Klein (1692 – 1768). Cititor al *Hronicului vechimii româno-moldo-vlahilor* scris de principele cărturar Dimitrie Cantemir, episcopul Ioan Micu a evidențiat mândria originii latine, vechimea și continuitatea poporului român în spațiul dacic.

Momentul culminant al secolului al XVIII-lea în procesul de afirmare națională a românilor îl reprezintă *Supplex Libellus Valachorum*, redactat în 1791. Autorii documentului erau reprezentanții Școlii Ardelene: Samuil Micu-Klein (1745 – 1806), Gheorghe Șincai (1754 – 1816), Petru Maior (1760 – 1821). Aceștia au cerut, în primul rând, „ca numirile pline de ocară: tolerați, nesocotiți între Stări și altele de acest fel, întipărite fără drept și fără lege pe fruntea națiunii române, acum să fie cu totul îndepărtate”. Românii trebuiau să fie acceptați între „națiunile țării”, egalitatea religioasă să fie acordată românilor, numirile în funcțiile publice și alegerea reprezentanților în Dietă să se facă potrivit proporției numerice a românilor, pe care memoriul îi indica a fi „poate chiar un milion întreg”. Memoriul a reflectat spiritul de solidaritate națională a românilor, indiferent de confesiunea lor.

Pentru realizarea obiectivelor propuse, reprezentanții Școlii Ardelene au înțeles necesitatea de a se integra în viața culturală a Monarhiei habsburgice. Reformele inițiate de Maria

Tereza și de Iosif II au apărut românilor ca un instrument de ameliorare a situației lor.

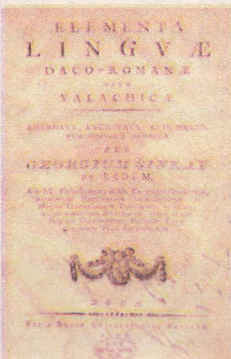
Corifeii Școlii Ardelene (Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior, Ioan Budai-Deleanu) au studiat la Viena, loc unde s-au regăsit cu toții în 1779 – 1780 și unde au studiat operele menite a deschide drum mai larg reformelor. Aici au avut ocazia de a se alinia lumii savante a Europei Luminilor, au dezvoltat contacte cu cercuri democratice și cu lojile francmasonice (Ioan Budai-Deleanu). Samuil Micu și Gheorghe Șincai au publicat în 1780 *Elementa linguae dacoromanae sive valachicae* (Elementele limbii daco-romane sau românești), iar medicul Ioan Piuariu-Molnar (1749 – 1815) a editat *Deutsch-Walachische Sprachlehre* (Gramatica germano-română, 1788).

Gheorghe Șincai, Petru Maior și Samuil Micu au lucrat ca cenzori și corectori ai tipografiei regale din Buda, prilej mai ales pentru Maior de a-și valorifica opera (*Istoria pentru începutul românilor în Dacia*, 1812). Arhivele și bibliotecile din Buda au fost îndelung cercetate de acești cărturari români.

Școala Ardeleană s-a afirmat nu numai prin apărarea identității naționale, ci și prin multiculturalism. Reprezentanții ei învățaseră limbile germană și maghiară în școlile din Târgu Mureș, Cluj și Bistrița, iar ulterior au colaborat cu societăți culturale maghiare din Sibiu, Oradea, Târgu Mureș și Buda. Influențele ei au depășit hotarele Principatului Transilvaniei. În Banat, dovada unei conștiințe naționale românești este prefata lui Paul Iorgovici (1764 – 1808) la *Observații de limba românească*, publicate la Buda, în 1799.

Peste două decenii, un alt intelectual ardelean, Gheorghe Lazăr (1779 – 1823), va organiza la București un învățământ de tip superior în limba română (Școala de la Sfântul Sava, 1818).

„Luminile” europene au ajutat „în mod hotărâtor spiritul românesc să-și descopere propria identitate, să-și formuleze propriile sale aspirații, convingeri și dimensiuni europene” (Adrian Marino).

Gh. Șincai, „*Elementa linguae dacoromanae sive valachicae*”, ediție apărută la Buda, 1805

Petru Maior
(1756-1821)

„Măria Sa [Gheorghe Caragea], după ce a privit celelalte popoare și limbi care toate se află bine împodobite cu școli mari și Academii de știință strălucitoare pentru procopsirea tinerilor, a judecat că rușine vine unuie popor și neam ce este așa vechi și vestit să nu aibă și el o școală mai de treabă, o Academie cu știință, chiar în limba maicii sale.”

(„Înștiințarea” lui Gheorghe Lazăr pentru deschiderea Școlii de la Sf. Sava, 1818)

Receptarea influenței franceze și a ideilor iluministe în mediul ortodox românesc

„Apoi ce să vezi? Oamenii își lepădaseră portul și își luaseră port străin ca păgânii, unii nemțește, alții franțuzește, cu părul tuns cu zuluți ca muierile. Cei mai pricopsiți le învăța cărțile lor, pe care îl aveau păgânii ca pre un Dumnezeu. La biserică mergeau ca la o priveală, care și mai care cu haine mai bune, muierile cu felurite podoabe drăcești...”

(Însemnare a dascălului Ioan Dobre de la biserica Batiștei din București, începutul sec. XIX)

EVALUARE - AUTOEVALUARE: Capitoarele 1-9

I. Completați spațiile libere cu informația corespunzătoare:

1. Primul președinte al S.U.A. ales în 1789 .....
2. După revoluția de la 1821, condusă de Tudor Vladimirescu, s-a revenit la domniile .....
3. Proces istoric, declanșat în sec. XVIII, în Anglia, caracterizat printr-o serie de schimbări tehnologice, economice și sociale .....
4. Cel mai mare imperiu colonial din secolul al XIX-lea era deținut de .....
5. Regim politic în care atribuțiile regelui sunt limitate prin constituție .....

20 puncte

II. Scrieți literele corespunzătoare următoarelor evenimente în ordinea cronologică a desfășurării lor:

- a. Congresul de la Viena; b. „revoluția glorioasă”; c. unificarea Germaniei.

12 puncte

III. Elaborați în aproximativ o jumătate de pagină un text referitor la istoria românilor, având în vedere următoarele personalități, date și termeni: 1859, Carol I, revoluție, independență, Constituție.

Se punctează structura compoziției, utilizarea limbajului istoric adecvat, respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea sintezei în limita de spațiu precizată.

14 puncte

IV. Citiți cu atenție textul de mai jos: „...toți oamenii sunt egali prin naștere; ei sunt dăruiți de Creatorul lor cu drepturi inalienabile; între aceste drepturi se află viața, libertatea și căutarea fericirii. Guvernele sunt alese de oameni pentru garantarea acestor drepturi, iar îndreptățita putere a acestor drepturi emană din consimțământul guvernelor”.

(Declarația de independență, 4 iulie 1776)

1. Prezentați semnificația acestui document.
2. Precizați pe baza textului drepturile inalienabile.
3. Selectați informația care se referă la ideea unui contract social.
3. Numiți autorul acestui document.

5 puncte

3 puncte

3 puncte

3 puncte

V. Citiți cu atenție textul de mai jos: „1. Să respecte față de locuitorii acestor principate (...) amnistia absolută (...) în favoarea tuturor acelor care ar fi comis vreo crimă sau ar fi bănuși de-a fi avut intenția să dăuneze intereselor Sublimei Porți (...). 2. Să nu împiedice exercitarea liberă a religiei creștine. (...) 7. Să nu impună acestor popoare nici-o contribuție sau plată pentru toată durata războiului și chiar din cauza devastărilor la care au fost supuse să le socotească achitate de orice impozite pentru doi ani (...) 10. Poarta consimte ca ...ministrii curții imperiale a Rusiei care își au reședința pe lângă ea să poată vorbi în favoarea lor (a Principatelor) și făgăduiește a-i asculta...”

(Tratatul dintre Rusia și Poartă, încheiat la Kuciuk-Kainargi, 1774)

Scrieți pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect:

1. Conform textului, Poarta: a) accepta exercitarea liberă a religiei creștine; b) impunea religia musulmană; c) interzicea religia creștină.
2. Conform textului, Țările Române erau scutite de tribut timp de: a) 3 ani; b) 2 ani; c) 1 an.
3. Conform textului, tratatul era: a) favorabil Imperiului Otoman; b) Principatelor Române; c) Austriei.
4. Prin acest tratat, Rusia era față de Principatele Române, putere: a) suzerană; b) suverană; c) protectoare.
5. În anul 1812, Rusia a anexat: a) Bucovina; b) Basarabia; c) Banatul.

10 puncte

VI. Prezentați în aproximativ 1-2 pagini o sinteză cu titlul: „Franța în secolul al XVIII-lea”. Veți avea în vedere:

- menționarea a două principii iluministe;
- prezentarea a două evenimente din perioada 1789-1804;
- precizarea unui eveniment al politicii externe;
- menționarea a două consecințe ale Revoluției.

Se punctează structura compoziției, utilizarea limbajului istoric adecvat, respectarea succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice și încadrarea sintezei în limita de spațiu precizată.

20 puncte

Se acordă 10 puncte din oficiu.